

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Новембар 2020.

Београд, децембар 2020.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање близу нивоа од 2,0%, колико износи просек у периоду јануар–новембар 2020. године. Према резултатима анкете агенције Ипсос, она су у новембру износила 2,1%, што је иста вредност као у претходној анкети. Непромењена, на нивоу од 1,9%, остала су и очекивања привредника за годину дана унапред. Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су се вратила на ниво од 5,0%, док су се очекивања представника синдиката поново нашла на нивоу од 2,5%.

Када је реч о средњорочним очекивањима, представници финансијског сектора за новембар 2022. године очекују инфлацију од 2,5%, док су очекивања привреде за исти период нешто нижа и износе 1,9%. Представници синдиката за две године унапред очекују инфлацију на нивоу од 3,0%, а становништво на нивоу од 5,0%.

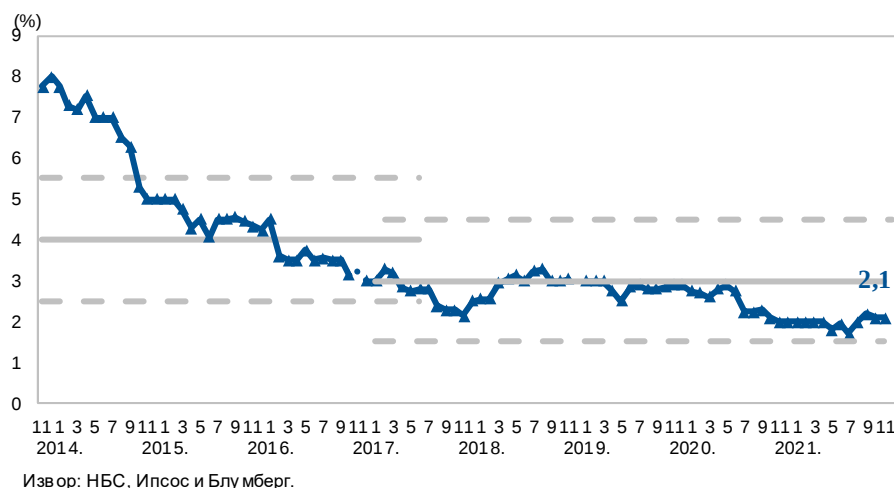
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према анкети агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора су у новембру износила 2,1%, док, према резултатима децембарске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,3%, што је незнатно више него у претходној анкети (2,2%).

Новембарска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ такође износи 2,1% (исто као у октобру).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора стабилизовала су се око нивоа од 2,5%, колико и износи очекивана инфлација за новембар 2022. године. Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

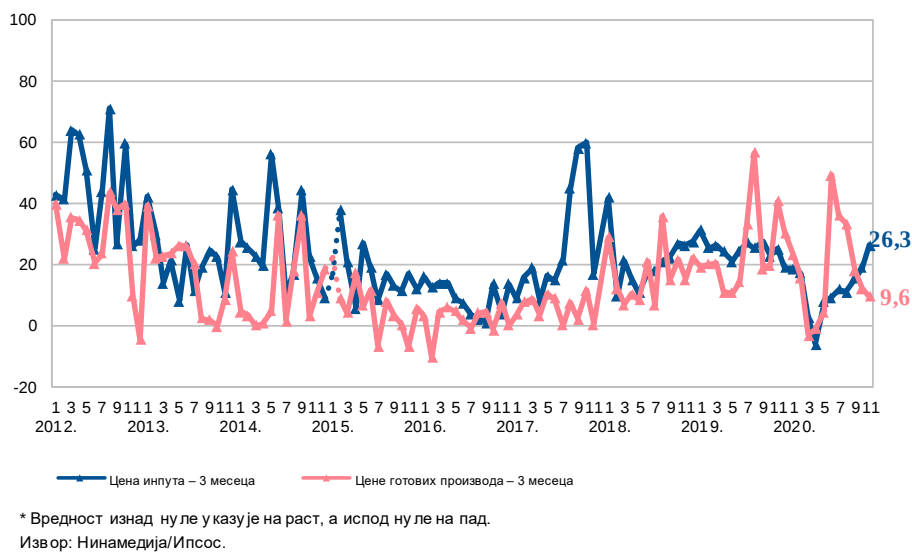
Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника, и у кратком и у средњем року, налазе се близу нивоа од 2,0%, тачније – и за годину дана и за две године унапред износе 1,9%.

Перцепција пословања привредника по готово свим кључним параметрима пословања мање је оптимистична у односу на претходну анкету, што је у складу с погоршањем епидемиолошке ситуације и повећаном неизвесношћу.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Илсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

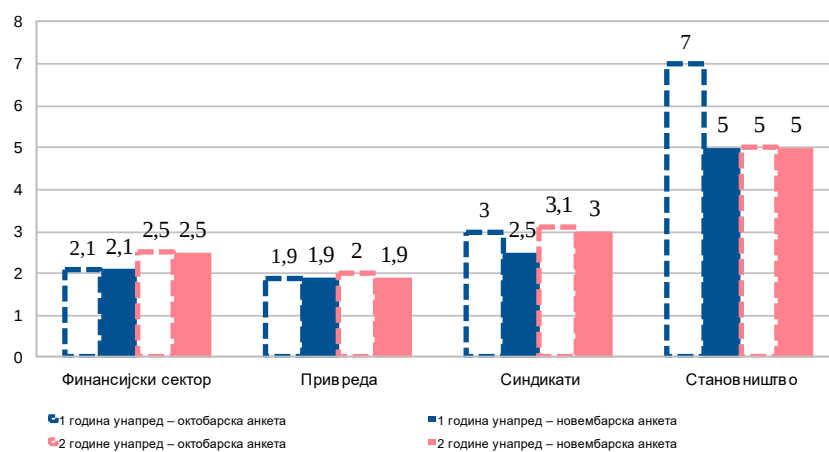

Око 90% анкетираних привредника не очекује промене када су у питању цене сопствених производа/услуга у наредна три месеца, док је тај проценат када је реч о кретању цена инпута у наредна три месеца око 75%.

Инфлациона очекивања синдиката

Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката вратила су се на ниво од 2,5% (3,0% у октобру), док су средњорочна очекивања наставила кретање близу централне вредности циља.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Инфлациона очекивања становништва

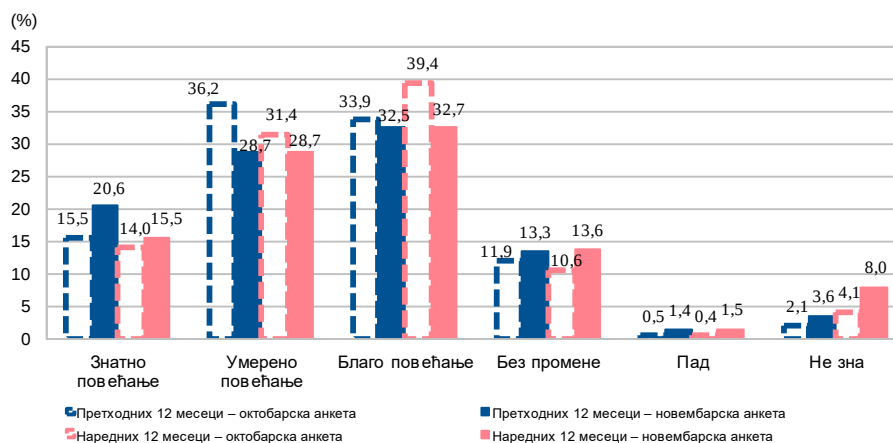
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Након два месеца у којима су износила 7,0%, краткорочна инфлациона очекивања становништва вратила су се на ниво од 5,0%. Управо толико износе и очекивања за две године унапред.

Квалитативна анкета указује на раст НП испитаника који очекују поскупљења месечних рачуна и горива, док се, насупрот томе, бележи пад НП испитаника који очекују раст цена прехранбених производа.

И даље највећи део испитаника (око 60%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати. Истовремено, бележи се благи раст учешћа испитаника који очекују знатно повећање цена у наредној години дана (са 14% у октобру на 16% у новембру).

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

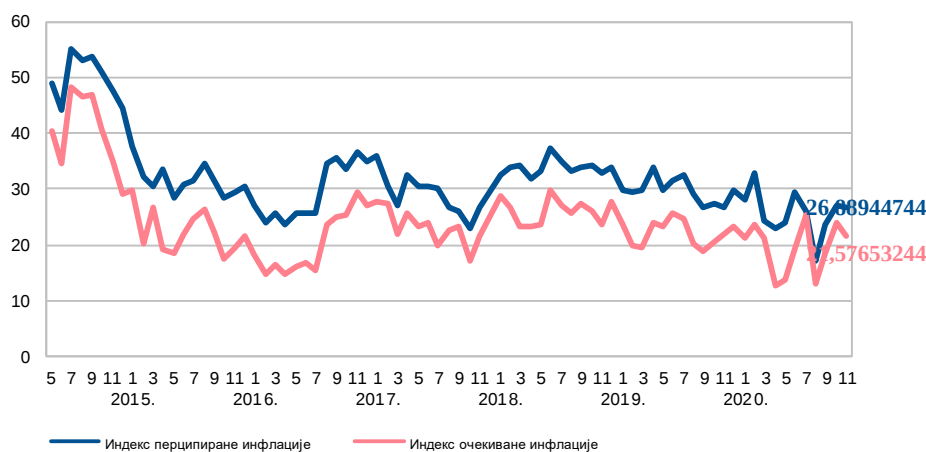

Извор: Ипсос.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачу н НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).